

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

VBI ILLA ACCIDENTIA FVNDANTVR.
DISTINCT. XII.

*De conse-
queniis
ad confectio-
nem corporis
Christi quam
cum ad fra-
ctionem.*

Sia. quæritur de accidentibus, quæ remanent, id est, de speciebus & sapore & pondere, in quo subiecto fundentur: potius mihi videtur fatendū existere sine subiecto, quam esse in subiecto: quia ibi non est substantia, nisi corporis & sanguinis Domini, quæ nō afficitur illis accidentibus. Non enim corpus Christi talem habet in se formam, sed qualis in iudicio apparebit. Remanent ergo illa accidentia per se substantia ad mysterij ritum, ad gustus fideique suffragium: quibus Corpus Christi habens formam & naturam suam tegitur.

De fractione & partitione.

*Glos. ord. r.
Cor. II. Ac-
cipite &
manducate.*

Sed etiam quæri de fractione & partitione, quæ ibi videtur fieri, vtrum vera sit: & si ibi vera fractio est, cuius rei sit, vel in qua re fiat. Cumq; non sit ibi alia substantia quam Christi, si in aliqua substantia est illa fractio, in corpore Christi videtur esse. Sed è contra cum ipsum corpus incorruptibile sit (quia immortale & impassibile) in ipso non posse esse videtur. Nam & Christus redarguit carnalem sensum discipulorum, qui putabant carnem Christi sicut aliam in partes diuidendam, & moribus disacerandam: Ideo quibusdam placet, quod non sit ibi fractio sicut videtur: sed dicitur frangi, quia videtur frangi. Quibus obijcitur quod ait Ambrosius, Nihil falsi putandum est in sacrificio veritatis: vel sicut fit in magorum præstigijs, vbi delusione quadam falluntur oculi, vt videant esse, quod non est. Ad hoc illi dicunt, Non fallit nos visus, nec fallitur: quod esset, si crederetur ita frangi, vt videtur. Nec illusio est: quia ad utilitatem fidei, non ad deceptionem ita fit: sicut & Christus se ostendit duobus discipulis in via in specie peregrini: nec in eo talis forma erat, sed oculi eorum tenebantur ne eum agnoscerent.

*Iohn. 6. g
Hæc referun-
tur in eadem
Gloss. conti-
nuo.*

Act. 17. 2

Alia-

*Aliorum opinio.**C Ibid in**glossa ordi.*

Alij vero dicunt, quod sicut ibi species panis est, & non est ibi res cuius vel in qua sit illa species: ita ibi fractio, quæ non fit in aliqua re, quia nihil ibi frangitur: quod mirabiliter Dei potentia fieri dicunt, ut ibi sit fractio, vbi nihil frangitur.

*Aliorum opinio.**D*

Alij tradunt corpus Christi essentialiter frangi & diuidi, & tamen integrum & corruptibile existere. Quod se colligere asserunt ex confessione Berengarij: qui confessus est coram Nicolao Papa & pluribus episcopis, panem & vinum, quæ in altari ponuntur, post consecrationem non solum sacramentum, sed etiam verum corpus & sanguinem Christi esse: & sensualiter non solum sub sacramento in veritate manibus sacerdotum tractari & frangi, & fidelium dentibus atteri.

*Lanfrancus in princ. li. de sacram.**Eucharistia contra Berengarium.**Confess. Berengarij & habetur de con. di. 2. ca.**ego Berengarius Gloss.**ordi 1. Cor. 11.**Sententia probabilior.*

Sed quia corpus Christi incorruptibile est, sane dicit potest fractio illa & partitio non in substantia corporis, sed in forma panis sacramentaliter fieri, ut vera fractio & partitio sit ibi quæ fit non in substantia corporis, sed in sacramento, i. specie. Ne autem mireris vel insultes si accidentia videantur frangi, cum ibi sint sine subiecto: licet quidam asserant ea fundari in aere. Est ibi vera fractio & partitio, quæ fit in pane, id est, in forma panis: Vnde Apostolus ait, Panis quem frangimus, quia forma panis ibi frangitur, & in partes diuiditur. Christus vero integer manet, & totus est in singulis. Vnde Aug. Quando Christus manducatur, vita manducatur. Sed quis audeat manducare Dominum suum? & tamen veritas inuitans nos ad manducandum ait. Qui manducat me, viuit propter me. Nec occiditur Christus ut manducetur, sed mortuos viuificat quando manducatur, reficit, non deficit: viuit manducatus, quia surrexit osci-

*1. Cor. 10. 2**Ioan 6. f. Glofordin. Ibidem. 1.**Cor. 11. ***Aug. de con. sec. dist. 2.*

sus:

sus: nec quando manducamus, partes de illo facimus, & quidē in sacramento sic fit. Itē, Norunt fideles quomodo manducant carnē Christi: vnus quisq; accipit partē suam: vnde & ipsa gratia partes vocātur. Per partes manducatur, & manet integer totus: per partes manducatur, in sacramento, & manet totus integer, tot⁹ in cœlo, manet totus in corde tuo. Ideo illa dicuntur sacramēta, quia in eis aliud videtur, & aliud intelligitur: videtur panis & calix, quod & oculi renunciant: quod a fides instruenda postulat, panis corpus Christi, calix & sanguis. Ex his datur intelligi, quod fractio & partes, quæ ibi videntur fieri, in sacramento fiunt, i. in specie visibili. Ideoq; illa Berengarij verba ita distinguenda sunt vt sensualiter non modo in sacramento, sed in veritate dicatur corp⁹ Christi tractari manib. sacerdotū: frangi vero & atteri dentibus, vere quidē, sed in sacramēto tantū. Vera ergo est ibi attritio & partitio: Sed in singulis partib. totus est Christus. Vnde Hier. Singuli accipiunt Christū Dñm, & in singulis portionib. totus est: nec per singulas minuitur, sed integrū se præbet in singulis. Itē Hilar. Vbi pars est corporis ibi est & totum.

Quid illæ partes significant.

*Gloss. ord.
1. Cor. II.
Accipite &
manducate.*

*Ambr. ad il-
lud 1. Cor. II.*

Quid a. partes illæ significant, Sergius Papa tradit inquiring. Triforme est corpus Christi. Pars oblata, in calicē missæ, corpus Christi, quod iam surrexit, monstrat: pars comesta, ambulātem adhuc super terram: pars in altari vsque ad finem missæ remanens, corpus iacens in sepulchro significat: quia vsq; in finem seculi corpora Sanctorum in sepulchris erunt. Et sicut partes illæ mysticā tenent significationem, ita etiā & fractio, passionis Christi & mortis est representatio. Vnde ipse ait, Hoc facite in meam commemorationem, i. in memoriam passionis & mortis meæ. Nam vt ait. Ambr. Quia in morte Christi liberati sumus, huius in edendo

edendo & bibendo carnem & sanguinem, memores esse debemus. Sed caueat quisque ne indigne percipiat, quia iudicium sibi māducat. Non enim est iste panis, qui vadit in corpus, sed panis vitæ æternæ, qui animæ nostræ substantiam fulcit. Sic ergo viue, vt quotidie merearis acciperè, nec accedas indignus. Indignus est, qui aliter celebrat mysterium q̄ Christus tradidit, vel qui habens mortale peccatū accedit. Ergo etū sint peccata quotidiana, vt nō sint mortifera, anteq̄ accedas dimitte debitoribus tuis, Si dimittis, dimittetur tibi: & sic securus accede. Panis n. salutaris est, nō venenum. Si ita accedis, spiritualiter manducas. Spiritualliter n. manducat, qui innocentiam ad altare portat.

Si illud sit sacrificium, & si sepius immoletur Christus. ¶

Post hæc quæritur. Si quod gerit sacerdos, proprie dicatur sacrificium vel immolatio: & si Christus quotidie immoletur, vel semel tantum immolat⁹ sit? Ad hoc breuiter dici potest, illud quod offertur & consecratur à sacerdote vocari sacrificium & oblationem? quia memoria est & representatio veri sacrificij, & sanctæ immolationis factæ in ara crucis. Et semel Christus mortu⁹ in cruce est, ibiq; immolatus est in semetipso: quotidie autem immolatur in sacramento, quia in sacramēto recordatio fit illius, quod factum est semel. Vnde Aug. Cerrum habemus quia Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, &c. tamen ne obliuiscamur, quod semel factum est, in memoria nostra omni anno fit, sc. quotiens pascha celebratur. Nunquid totiens Christus occiditur? sed tantum anniuersaria recordatio repræsentat, quod olim factū est: & sic nos facit moueri, tanq̄ videamus Dominū in cruce. Itē semel immolatus Christus in seipso, & tamen quotidie immolatur in sacramento. Quod sic intelligendum, quia in manifestatione corporis, & distinctione membrorū se-

mel

*Mortem
Domini in
cōmentariis
Ann. c. 4. l. 7.
de sacr. ad
medium.*

Ad Heb. 7.

*Aug. præf.
in 2. exposit.
Esal. 11. de
cons. dist. 2.
cap. semel
Christus.
An. ep. 13 ad
Bonifacium.
Lanfranc.
in responsio-
ne 11. ad obie-
ctionem Be-
rengarii.*

*Amb. ad il-
lud ca. 10. ad
Heb. Per sin-
gulos annos.*

mel tantum in cruce pependit, offerens se Deo pa-
tri hostiam redemptionis efficacē, eorum sc. quos
prædestinauit. Item Amb. In Christo semel oblata
est hostia ad salutem potens, quid ergo nos? Non-
ne per singulos dies offerimus? Et si quotidie offer-
ramus ad recordationē eius mortis sit: & vna est
hostia, non multæ. Quomodo vna & non multæ?
quia semel immolatus est Christus. Hoc autem sa-
crificium exemplum est illius: id ipsum, & semper
id ipsum offertur proinde hoc idem est sacrificiū,
alioquin diceretur, quoniam in multis locis offer-
tur multi sunt Christi: nō sed vnus ubiq; est Chri-
stus: & hic plenus existēs, & illic plenus: sicut quod
vbique offertur, vnum est corpus, ita & vnum sa-
crificium. Christus hostiam obtulit: ipsam offeri-
mus & nunc: sed quod nos agimus, recordatio est
sacrificij. Nec causa infirmitatis repetitur, quia
perficit hominem: sed nostrę quia quotidie pecca-
mus. Ex his colligitur esse sacrificium & dici. Quod
agitur in altari: & Christū semel oblātum & quo-
tidie offerri: sed aliter tunc, aliter nunc. Et etiam
quæ sit virtus huius sacramenti ostenditur: remis-
sio sc. peccatorum venialium, & perfectio virtutis.

*De virtute
sacramenti.*

De causa institutionis.

*Am. l. de sa-
cramentis 4.
c. 6. i. 4. Pa-
schasius c. 8.
lib. de corpo-
re Christi.*

Institutum est n. hoc sacramentum duabus de
causis. In augmentum virtutis, sc. charitatis, & in
medicinam quotidianæ infirmitatis. Vnde Amb.
Si quoties effunditur sanguis Christi, in remissio-
nem peccatorū effunditur deo semper accipere,
qui semper pecco: deo semper habere medicinā.
Itē Aug. Iteratur quotidie hæc oblatio, licet Chri-
stus semel sit passus, quia quotidie peccam⁹ pecca-
tis, sine quib⁹ mortalis infirmitas viuere non pōt
Et q̄a quotidie labimur, quotidie Christ⁹ mysticē
immolatur pro nobis. Dedit n. nobis hoc sacra-
mētum salutis, vt quia nos quotidie peccamus, &
ille iam mori nō potest, per hoc sacramentum re-
missio-

missionem consequamur. Quotidie comeditur ipse & bibitur in veritate, sed integer & viuus manet. Item Myſterium fidei dicitur, quia credere debes, quod ibi ſalus noſtra conſiſtat, Si a. quærat, Virum quotidie communicandum ſit? Audi quid inde tradit Aug. Quotidie, inquit, euchariftiam accipere nec laudo nec vitupero: omnibus tamen dominicis diebus communicandum hortor. Si tamen mens in affectu peccandi eſt, grauari magis dico euchariftiæ perceptione, quam purificari. Et licet quis peccato mordeatur, ſi peccandi tamẽ de cætero non habeat voluntatem, & ſatisfaciat lacrymis & orationib. accedat ſecurus: ſed hoc de illo dico, quem mortalia peccata nõ grauant. Sed non frequentius, ſaltẽ ter in anno homines cõmunicõt, niſi forte quis criminalib. impediatur: in Paſchã, ſc. & Pentecoſte, & natali. Omnes ergo cõmunicent, qui noluerint carere eccleſiaſticis liminib.

SI HÆRETICI ET EXCOMMUNICATI HOC

Sacramentum conficiant.

DISTINCT. XIII. A

Solet etiam quæri, Vtrum prauſ Sacerdotes hoc ſacramentum conficere queant. Ad quod dici poteſt, aliqui, licet ſint prauſ conſecrant vere, ſcil. qui intus ſunt nomine & ſacramento, etſi non vita: quia non in merito conſecrantis, ſed in verbo efficitur creatoris: vnde Aug. intra catholicam Ecclēſiam in myſterio corporis & ſanguinis Domini, nihil à bono maius, nihil à malo minus perficitur ſacerdote: quia non in merito conſecrantis, ſed in verbo perficitur creatoris & virtute Spiritus S. Crèdẽdum eſt enim, quod in verbis Chriſti ſacramenta conficiantur. Sicut ipſe eſt qui baptizat, ita ipſe eſt, qui per Spiritum S. ſuam efficit carnem & ſanguinem. Item Greg. Purant quidam communionem corporis minus eſſe ſanctificatam, ſi illorum fiat officio, quorum vita eorum oculis vide-

*Lib. de ecclē.
d. g. ca. 13. in
tom. 3. De cõ.
d. 2. quoti-
die. Fab a.
pap. de con.
diſt. 2. cap.
Et ſi non.*

*Paſc. in pr. e.
11. di. de cor-
pore Chriſti
1. q. 1. intra
catho.
Ioan. 1. 6*

B' b tur